

С. В. Кульчицький

Ворошилов Климент Єфремович

ВОРОШИЛОВ Климент Єфремович (23. 01 (04. 02). 1881, с. Верхнє, нині у складі м. Лисичанськ Луган. обл. – 02. 12. 1969, Москва) – радянський партійний діяч. Маршал Рад. Союзу (1935). Двічі Герой Радянського Союзу (1956, 1968). Герой Соц. Праці (1960). Державні та бойові нагороди. Від 1886 працював на Алчев. металург. заводі (нині Луган. обл.). За участь у рев. гуртках і страйках був звільнений. 1903 вступив до РСДРП(б) і очолив Луган. парт. комітет. Під час революції 1905 очолював Луган. раду робітн. депутатів. 1907 заарешт. і висланий на 3 р. в Архангел. губ. (нині Архангел. обл., РФ). Згодом працював на заводах у Царицині (нині Волгоград, РФ) і Петрограді. У листопаді 1917 – комісар Петрограда, де разом з Ф. Дзержинським організував ВЧК; від березня 1918 – командувач 5-ї Укр. армії, від листопада – чл. Тимчас. робітн.-селян. уряду України; від січня 1919 – нарком внутр. справ УСРР. Влітку 1919 командував 14-ю армією і Внутр. фронтом, утвореним для боротьби з антибільшов. виступами селян. У 1-й пол. 20-х рр. командував військами Моск. воен. округу. На 10-му з'їзді партії 1921 обраний чл. ЦК РКП(б). Був близьким до Й. Сталіна і беззастережно підтримував його у боротьбі за владу. Сталін, у свою чергу, максимально сприяв його військ. і парт. кар'єрі, зокрема у 1925 В. був признач. наркомом СРСР у військ. і мор. справах і головою Реввійськради СРСР, після реорганізації упр. військами у 1934 став наркомом оборони СРСР, у 1926 увійшов до Політбюро ЦК ВКП(б). Перебуваючи на вищих держ. і парт. посадах, сприяв зміцненню влади Сталіна, був причетний до масових репресій в армії 1937. Насаджуючи у військах культ Сталіна, не забував і про себе, зокрема історія воен. дій 1918–20 в СРСР була написана у такому ракурсі, що досить скромна і здебільшого невдала військ. діяльність В. набула гротескно перебільш. масштабів. Після рад.-фін. війни у травні 1940 через низький професіоналізм звільнений з посади наркома оборони. Однак

Сталін призначив його заступник голови Раднаркому, а з початком війни – чл. Держ. комітету оборони СРСР і Ставки Верхов. головнокомандувача. Участь В. у безпосеред. розробленні військ.-стратег. операцій була вкрай невдалою, тому після 1941 йому практично не доручали самостійні завдання. Від 1946 – заступник голови РМ СРСР, у 1953 (після смерті Сталіна) очолив Президію ВР СРСР. У боротьбі за владу всередині Президії ЦК КПРС підтримував більшість: 1953 виступив з М. Хрущовим та ін. проти Л. Берії, 1957 – з Л. Кагановичем, Г. Маленковим і В. Молотовим – проти М. Хрущова. Однак виступ проти М. Хрущова закінчився невдачею, внаслідок чого у 1960 В. відправили на пенсію «за станом здоров'я» і позбавили членства в ЦК КПРС. Після приходу до влади Л. Брежнєва у 1966 знову був обраний чл. ЦК КПРС, однак до актив. роботи не повернувся. В Україні його ім'ям були названі м. Алчевськ (1931–61) та Луганськ (1935–58, 1970–90).

Рекомендована література

1. Кардашов В. И. Ворошилов. Москва, 1976;
2. Акшинский В. С. К. Е. Ворошилов: Биогр. очерк. Москва, 1979.

Бібліографічний опис:

Ворошилов Климент Єфремович / С. В. Кульчицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29894>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).